

Nr 168.

Av herr **Holmgren**, om avlöande av tre skrivbiträden å anslaget till flygvapnets övningar.

I flygförvaltningens underdåniga förslag angående flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1938/1939 anföres bland annat:

»Vad angår staterna för Västmanlands flygflottilj — varest flygvapnets underofficersskola avses att under budgetåret alltjämt vara förlagd — och flygkrigsskolan har chefen för flygstaben framhållit nödvändigheten av att lämpligt anslag ställdes till förfogande för avlöning av skrivbiträden vid underofficersskolan samt kadett- och aspirantskolorna.

När flygförvaltningen för sin del anser sig böra hemställa om anslag till avlöande av skrivbiträden vid ovannämnda skolor sker detta från i huvudsak den utgångspunkten, att verksamheten vid angivna skolor är av sådan vikt, att den bör i möjligaste mån få fortgå ostörd av ovidkommande hänsyn. Utbildning av värnpliktiga för skrivgöromål — något som är ofrånkomligt med nuvarande anordning — blir självfallet ett störande moment i skolverksamheten, och den sämre kvalitet, som i allmänhet utmärker de värnpliktigas utskrifter i jämförelse med dylika, verkställda av yrkesvana personer, utgör ett annat sådan moment, som ej bör underskattas. Inom vissa skolor vid försvarsväsendet, exempelvis arméns underofficersskola, synes skrivarbetet vara anførtrott åt särskilt därför anställd personal.

Med stöd av det anförda föreslår flygförvaltningen, att till vederbörande chefs förfogande ställes visst belopp för anlitan av extra skrivpersonal. Anslagsbehovet beräknar flygförvaltningen till 1,000 kronor vid Västmanlands flygflottilj samt 4,000 kronor vid flygkrigsskolan, vilka belopp ämbetsverket uppfört under anslagsposterna till betjäningpersonal vid respektive förband.»

Det är ett ofrånkomligt krav att väl kvalificerad arbetskraft finnes tillgänglig för utskrift av de kompendier, med vilka lärarna vid flygvapnets skolor för närvarande i stor utsträckning arbeta för genomförande av fastställda utbildningsplaner. Av naturliga skäl finnas ännu ej läroböcker utarbetade i de olika ämnen, vilka förekomma vid utbildningen framför allt vid aspirant- och kadettskolorna. Det kan till och med ifrågasättas, huruvida det är lämpligt — eller ens möjligt — att med nu rådande snabba utveckling av såväl flygtekniken som flygtak-

tiken låta trycka för längre tidsrymd gällande läroböcker i vissa ämnen m. m., innan tillräcklig erfarenhet beträffande hithörande förhållanden vunnits. Ovan nämnda kompendier — avsedda att i viss utsträckning ersätta läroböcker — måste utskrivas i erforderligt antal exemplar (beroende på elevernas antal). Utskriften måste därför ske på stencil för duplicering. Det är också ett ofrånkomligt krav, att kompendierna snabbt fullbordas, så att icke onödiga hinder för en kontinuerlig undervisning uppstår. Härtill kommer, att för utarbetande av berörda kompendier ett avsevärt förberedande skrivarbete erfordras. Att för dessa arbeten använda värnpliktig personal torde — såsom också chefen för flygstaben anfört — medföra stora svårigheter. De värnpliktiga, vilka uttagas såsom skrivbiträden, äro i regel icke utbildade maskinskrivare, varför de icke äro kompetenta eller under utbildningstiden hinna bliva kompetenta för detta arbete. De värnpliktiga skrivbiträdena erfordras därtill för handhavandet av dupliceringsmaskinerna, förande av statistik m. m.

Fast anställt manskap kan åtminstone icke under vapnets uppsättningsår användas för skrivgöromål, då tillgången på sådan disponibel personal icke är större än vad som erfordras för skötsel och vård av flygmaterielen till den utsträckning som oundgängligen kräves för att flygsäkerheten icke skall åsidosättas. (En avsevärd del av den fast anställda personalen är upptagen av olika skolor för egen utbildning vid volontärs-, korprals-, furirs- och underofficersskolor.)

Kostnaden för anskaffning av erforderliga läroböcker och annan undervisningsmateriel skola enligt gällande bestämmelser bestridas av det ordinarie övningsanslaget. Det synes mig därför rimligt, att kostnaden för erforderlig skrivhjälp för här omnämnt arbete bekostades av detta anslag. Därest medgivande icke lämnas att anställa erforderlig skrivhjälp, blir det för ett effektivt genomförande av utbildningen vid kadett-, aspirant- och underofficersskolorna ofrånkomligt att skrivarbete måste utlämnas på entreprenad. Ett sådant förfarande kommer emellertid att medföra ökade kostnader; varjämte det — trots dessa ökade kostnader — icke kan beräknas giva samma resultat som ett anställande av skrivbiträden medför.

I för budgetåret 1937/1938 gällande stat för reservationsanslaget till flygvapnets övningar finnes i anm. 2 följande föreskrift.

»Efter prövning av flygförvaltningen må vid flottilj (flygkrigsskolan) för budgetåret anställas en förrådsman vid drivmedelsförrådet och en fotograf tillhörande 5. respektive 8. lönegraden å löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, med avlöning från förevarande anslag.»

Denna föreskrift synes böra kompletteras med ytterligare en anmärkning av följande lydelse:

»Efter prövning av flygförvaltningen må vid Västmanlands flygflottilj

anställas ett skrivbiträde (avsett för flygvapnets underofficersskola) och vid flygkrigsskolan två skrivbiträden (avsedda ett för vardera kadett- och aspirantskolan) tillhörande 2. lönegraden å löneplanen för extra ordinarie tjänstemän med avlöning från förevarande anslag» (övningsanslaget).

Några ökade kostnader för statsverket komma härigenom icke att uppstå. I realiteten innebär ett bifall till detta förslag i huvudsak endast, att vad som av övningsanslaget skulle hava förbrukats för anskaffning av läroböcker i stället disponeras till dessa avlöningar. Den sammanlagda avlöningskostnaden, som på detta sätt skulle bestridas av övningsanslaget för anställande av skrivbiträden, uppgår för budgetåret 1938/1939 till kronor 4,716:—.

Med stöd av vad flygförvaltningen i detta ärende anfört och vad jag därutöver framhållit, får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte till Kungl. Maj:ts nu föreliggande proposition göra det tillägget, att å anslaget till flygvapnets övningar må avlönas tre skrivbiträden, därav ett avsett för Kungl. Västmanlands flygflottilj och två avsedda för kungl. flygkrigsskolan.

Stockholm den 21 januari 1938.

Bj. Holmgren.
